

γεφυρώνα

Ἡ φωτεινὴ ἱστορία σου μὲ φέρν' αἰώνια πίσω
σ' ἓνα χρυσὸ γεφύρωμα μὲ τὴν παλιὰ ἐποχή.

γεφυρώνα ἡ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέφυρα καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -ῶνα.
Μεγάλῃ γέφυρα: Ἄσμ.

Κόρασον ἐτραγώδινεν ἀφκά 'ς σὴν γεφυρώνα

Πβ. γέφυρα 1.

γεφυρώνω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. κ.ά.) — Λεξ. Βάιγ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ. γεφυρώνου Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. κ.ά.) γεφυρώνω Πελοπ. (Λάστ. κ.ά.) — Λεξ. Βλάχ. Βάιγ. γεφυρώνου Μακεδ. (Βογασ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. γεφυρῶ.

Κατασκευάζω γέφυραν, ζευγνύω τὰς ὄχθας ποταμοῦ διὰ γεφύρας ἐνθ' ἀν.: Ἐγεφύρωσαν τὸ ποτάμ' Πόντ. (Τραπ.) Πότε νὰ γεφυροῦται τὸ ποτάμ' νὰ διαβαίνωμε; Πόντ. (Ὁφ.) Πβ. ἀγεφύρωτος.

γεψᾶτος ἐπίθ. Ἄνδρ. (Κόρθ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέψη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾶτος.

Ὁ εὐγευστος ἐνθ' ἀν.: Ἐχω ἀλαφρὸν κρασί, γεψᾶτο Κόρθ. Τ' ἀουλάτα σῦκα 'ναι πολὺ γεψᾶτα (ἀουλάτα=ἀβγουλᾶτα, μεγάλα μὲ σχῆμα ἀβγοῦ) Ἀπύρανθ.

γέψιμο τό, Νάξ. (Δαμκρ.) Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)—Λεξ. Βάιγ. Βλαστ. γέψιμον Στερελλ. (Αἰτωλ. κ.ά.) γέψ'μον Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ. κ.ά.) γέψιμο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεύω, ἐκ θέμ. τοῦ ἀορ., καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιμο. Ὁ τύπ. γέψιμο καὶ εἰς Σομ.

Α) Κυριολ. 1) Γεῦση 2, τὸ ὁπ.βλ., Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)—Λεξ. Βάιγ. Βλαστ.: Τὸ λάδι 'ς τὸ γέψιμό του τὸ καταλαβαίνεις ἂν εἶναι καλὸ Κίτ. 2) Ἡ ἐστίασις, ἡ παράθεσις γεύματος εἰς τινα Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμκρ.): Ἡ γιὰ Καλὴ ἤφερνεν ὅλες τσι 'εἰτόμισσες καὶ τῶν ἤκανε ἐδὰ τὸ γέψιμο Ἀπύρανθ. Θὰ φέρω τρία παλληκάρια νὰ κάμω γέψιμο Δαμκρ.

Β) Μεταφ. Ἡ ταλαιπωρία Στερελλ. (Αἰτωλ. Φθιώτ. Φωκ. κ.ά.): Τὸν γέψ'μον τσακάει κόκκαλα (ἡ μεγάλη κούρασις καταβάλλει πολὺ τὸν ἄνθρωπον) Φθιώτ. Πβ. γεύω Β2.

γέψιμος ἐπίθ. Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέψη καὶ τῆς καταλ. -ιμος.

Ὁ εὐάρεστος εἰς τὴν αἴσθησιν τῆς γεύσεως, ὁ εὐγευστος: Παναγιά, 'δὲ γέψιμο κοριάσι!

γεωγραφία ἡ, λόγ. κοιν. γεωγραφία πολλαχ. γεωγραφία βόρ. ιδιῶμ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γεωγραφία. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ἡ ἐπιστήμη ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν σπουδὴν καὶ περιγραφὴν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ποικίλων φαινομένων λόγ. κοιν.: Μαθαίνει-ξέρει-σπουδάζει γεωγραφία κοιν. 2) Σύγγραμμα πραγματευόμενον γεωγραφικόν τι θέμα ἢ διδακτικὸν τῆς γεωγραφίας βιβλίον λόγ. κοιν.: Γεωγραφία ἀστρονομικὴ - βοτανικὴ - ζωολογικὴ - ἱστορικὴ - Ἑλλάδος - Εὐρώπης - Οἰκονομικὴ - Παγκόσμια - στρατιωτικὴ κ.τ.τ. Πῆρε μιά γεωγραφία νὰ διαβάσῃ νὰ ξε-στραβωθῇ. Δὲ μαθαίνεται ἡ γεωγραφία 'ς τὸ ποδάρι θέλει διάβασμα καλὸ καὶ προσοχὴ 'ς τὸ χάριτη πολλαχ. 3) Τὸ δι-δασκόμενον εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα μάθημα τῆς γεω-γραφίας λόγ. κοιν. Ἦτανε ὁ πρῶτος μαθητῆς 'ς τὴν τάξη.

γεωμέτρης

Στὴ γεωγραφία καὶ 'ς τὴν ἱστορία δὲν τὸν ἔφτανε κανένας.
Αὐτὸς εἶναι κονμπούρα 'ς τὴν γεωγραφία. Θὰ μείνῃ γιὰ τὸ Σεπτέμβρη (= θὰ μείνῃ ἐπανεξεταστέος) κοιν.

γεωγραφικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ Ἑλληνιστ. ἐπίθ. γεωγραφικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωγραφίαν λογ. κοιν.: Γεωγραφικὸς ὄρος - πίνακας - χάρτης. Γεωγραφικὴ μελέτη. Γεωγραφικὸ συνέδριο κ.τ.τ. Ἐργάζεται 'ς τὴν Γεωγραφικὴ Ὑπηρεσίαν Στρατοῦ. Πῆρε δίπλωμα ναυτικοῦ, ἀλλὰ δὲ σκαμ-πάζει τίποτα ἀπὸ γεωγραφικὸ μῆκος καὶ πλάτος. Εἶμαι γραμμένος 'ς τὴν Γεωγραφικὴ Ἑταιρεία κοιν.

γεωγράφος ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γεωγράφος. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ ἐπιστημονικῶς ἀσχολούμενος μὲ τὴν γεωγραφίαν λόγ. κοιν.: Σήμερα μὲ τὸ κερὶ νὰ ψάχνῃς, δὲ βροίσκεῖς γεω-γράφο σὰν τὸ Στράβωνα. 2) Ὁ συγγραφεὺς γεωγραφικῶν βιβλίων, χαρτῶν κ.τ.τ. λόγ. κοιν.

γεωλογία ἡ, λόγ. κοιν.

Τὸ νεώτ. οὐσ. γεωλογία.

1) Ἡ ἐπιστήμη ἡ ὁποία ἐρευνᾷ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέ-λιξιν τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῆς φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου λόγ. κοιν.: Τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς του ἦταν νὰ σπουδάσῃ γεω-λογία. 2) Τὸ σύγγραμμα τῆς γεωλογίας λόγ. κοιν.: Δανεί-στηκε τὴν γεωλογία τὴ δική μου καὶ μοῦ τὴν ἔκανε σὰν τὰ μούτρα του (=τὴν λέρωσε) Ἀθῆν. 3) Τὸ διδασκόμενον εἰς τὰ μέσα, ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα μά-θημα τῆς γεωλογίας λόγ. κοιν.: Δὲν πατάει στὴ τάξη τὴν ὥρα τῆς γεωλογίας, γι' αὐτὸ θὰ πάρῃ μονάδα 'ς τὸν ἔλεγχό του! Ἐξετάστηκε προφορικὰ 'ς τὴν γεωλογία καὶ πῆρε ἀρι-στα. Διδάσκει γεωλογία 'ς τὸ Λύκειο. Τὰ θέματα τῆς γεω-λογίας ἦταν εὐκόλα κοιν.

γεωλογικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γεωλογία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωλογία λόγ. κοιν.: Γεωλογικὸς ὄρος - χάρτης κ.τ.τ. Εἶναι διευθυντῆς τῆς Γεω-λογικῆς Ὑπηρεσίας. Ἐργάζεται 'ς τὸ Ἰνστιτοῦτο Γεωλο-γικῶν καὶ Μεταλλευτικῶν Ἐρευνῶν. Τὸν ἄλλο μῆνα θὰ γίνῃ τὸ γεωλογικὸ συνέδριο.

γεωλόγος ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ νεώτ. οὐσ. γεωλόγος.

Ὁ ἐπιστήμων ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὴν γεωλογία λόγ. κοιν. Ὁ φίλος μου εἶναι γεωλόγος. Μελετᾷ τὰ πετρώματα τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀρέσει νὰ σπουδάσῃ γεωλόγος.

γεωμέτρης ὁ, λόγ. πολλαχ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γεωμέτρης. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ ἐπιστήμων ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν γεωμετρίαν λόγ. πολλαχ. 2) Ὁ κατ' ἐπάγγελμα καὶ πρακτικῶς κατα-μετρῶν τὴν γῆν, ὁ χωρομέτρης λόγ. πολλαχ. 3) Μεταφ., ἄνθρωπος ἀεργὸς περιδιαβάων εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς νὰ κατα-μετρῇ ταύτας — Λεξ. Πρω. Συνών. βολτογύρης, γκεζερετζῆς, γκεζεροσπίτης, γυριστής, γυρουλάς, γυρουλιάρης, δερνοθύρης, μπουλιάρης, μπουλοθύρης, πορτής, πορ-τογύρης, σοκακάς, σουλατσαδόρος, χα-σομέρης.

